

Κείμενο 1

Έφηβοι με αλλεργία στους γονείς

Το παρακάτω κείμενο αντλήθηκε από την ηλεκτρονική σελίδα της εφημερίδας «Καθημερινή» και συντάχθηκε το 2018. Πρόκειται για αναδημοσίευση του άρθρου της L. Datour από τους N. York Times.

Πραγματική αλλεργία στους γονείς τους αναπτύσσουν πολλοί έφηβοι. Παρότι το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται συνήθως γύρω στην ηλικία των 13 ετών και διαρκεί για μερικούς μήνες, σε μερικές περιπτώσεις η αλλεργία στους γονείς μπορεί να κρατήσει ακόμη και χρόνια.

Η ενηλικίωση προϋποθέτει τον χωρισμό του παιδιού από τους γονείς του. Η διαδικασία αυτή ξεκινά συνήθως στην πρώιμη εφηβεία με μία απότομη και έντονη ανάγκη του εφήβου να διαχωρίσει τη θέση του από τους ενήλικες στο σπίτι. Καθώς οι έφηβοι αρχίζουν να απομακρύνονται από τους γονείς, κατατάσσουν τις προτιμήσεις και τις συνήθειες των γονέων τους σε δύο κατηγορίες: αυτές που απορρίπτουν και αυτές που σκοπεύουν να υιοθετήσουν.

Μπορεί να μη σκεφτόμαστε καθόλου εάν θα φορέσουμε παλαιά αθλητικά παπούτσια. Τι θα γινόταν, όμως, εάν το έφηβο παιδί μας βρίσκει τη συνήθειά μας αυτή αφόρητη; Γιατί θα πρέπει το παιδί μας να νοιάζεται τι θα φοράμε στα πόδια μας; Γιατί η ταυτότητά του παραμένει αλληλένδετη με τη δική μας, έως ότου αναπτύξει τις δικές του ενδυματολογικές συνήθειες και προτιμήσεις.

Η αλλεργία στους γονείς πρέπει, όμως, να αντιμετωπιστεί ως καθησυχαστική ένδειξη κανονικής ανάπτυξης. Παρότι γνωρίζουμε διαισθητικά ότι τα παιδιά μας δε θα μας θαυμάζουν για πάντα και δε θα απολαμβάνουν για πάντα την παρέα μας, όπως όταν ήταν μικρά, η μετάβαση στη νέα φάση είναι ευκολότερη, αφού συνειδητοποιήσουμε ότι οι αλλεργίες αυτές των εφήβων μας προμηνύουν το επόμενο κεφάλαιο της σχέσης μας μαζί τους. [...]

Μόλις οι έφηβοι βρουν χρόνο και χώρο για να αναπτύξουν τις δικές τους δεξιότητες, ενδιαφέροντα και γούστα, η αλλεργική τους αντίδραση απέναντι στους γονείς συνήθως εξαφανίζεται. Την ίδια στιγμή, η ταχύτατη νευρολογική ανάπτυξη των εφήβων λειτουργεί

καταπραϋντικά στις ορμές και τις απότομες κρίσεις οργής τους. Καθώς μεγαλώνουν οι έφηβοι, οι γνωσιολογικές ικανότητές τους τους επιτρέπουν να δουν την πραγματική εικόνα των γονέων τους. Οι έφηβοι είναι τότε έτοιμοι να μας αντιμετωπίσουν με ωριμότητα και να ανεχθούν τις μέχρι τότε εκνευριστικές μας ιδιαιτερότητες. Η στιγμή είναι κατάλληλη να επανασυνδεθούμε με τα παιδιά μας και να μάθουμε να μοιραζόμαστε και να καλλιεργούμε κοινά ενδιαφέροντα μαζί τους.

Κείμενο 2

Η μεγάλη Χίμαιρα

Απόσπασμα από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Μ. Καραγάτση (1953), με θέμα την ιστορία της Μαρίνας, μιας νεαρής Γαλλίδας που ερωτεύεται, παντρεύεται και ακολουθεί τον άνδρα της στη Σύρο. Στο απόσπασμα γίνεται αναφορά στα προεφηβικά της χρόνια.

Τον πατέρα της τον έβλεπε σπάνια. Ερχόταν μία φορά το χρόνο από τα αφρικάνικα έμπεδα όπου υπηρετούσε. Και για λίγες μέρες. Κοιτούσε τη γυναίκα του με τα γκρίζα ψυχρά του μάτια, φιλούσε την κόρη του, και κατόπι σιωπούσε. Η παρουσία του δεν άλλαζε τίποτα στη μονότονη ζωή του μικρού σπιτιού. Καθόταν σε μία γωνία και κοιτούσε στο άπειρο χαϊδεύοντας τα μακριά μουστάκια του, ενώ το ψημένο, το βασανισμένο πρόσωπο του έπηζε σε μία κρύα αδιαφορία.

Μία μέρα, μητέρα και κόρη ντύθηκαν στα μαύρα. Φαίνεται πως ο πατέρας πέθανε κάτω στην Αφρική, πολεμώντας τους ληστές της ερήμου. Δεν τον έκλαψαν, ούτε άλλαξε τίποτα στη ζωή τους. Μόνο έδιωξαν την υπηρέτρια.

Αργότερα, ξαναπήραν υπηρέτρια, γιατί την είχαν απόλυτη ανάγκη. Ήταν η εποχή που το βράδυ ερχόντανε στο σπίτι διάφοροι κύριοι και διασκέδασαν στο σαλόνι. Φεύγαν αργά γεμάτοι κέφι, φωνάζοντας, τραγουδώντας. Τις περισσότερες φορές, ένας τους έμενε τη νύχτα μαζί με τη μητέρα της, κι έφευγε το πρωί με τα ξημερώματα.

Όταν έγινε δέκα χρόνων, άρχισε να καταλαβαίνει πολλά πράγματα. Στο σχολείο οι μαθήτρες την επείραζαν. Και μία μέρα, η δασκάλα τής είπε χαμογελώντας:

- Μαρίνα η μητέρα σου είναι πολύ όμορφη...

Κατάλαβε αμέσως όλο το κρυμμένο νόημα της αθώας φράσης. Το γυναικείο ένστικτο τής αποκάλυψε πριν από την ήβη¹ τα μυστικά της ζωής. Και κοκκίνισε ολόκληρη.

¹ εφηβεία

Πραγματικά, η μητέρα της ήταν όμορφη. Είχε το ζωηρό νορμανδικό τύπο², την πλούσια σαρκική κατασκευή, το δροσερό ρόδινο δέρμα. Και πάντα γελούσε, πρόσχαρα καλόβολα, γεμάτη καλοσύνη κι αδυναμία.

Δεν μπόρεσαν να συνεννοηθούν ποτέ μάνα και κόρη. Οι χαρακτήρες τους ήταν αλλιώτικοι. Είχε μέσα της κάτι από τον κρυφό κόσμο του πατέρα της, από τη σιωπή του, από το μυστικό δράμα της ζωής του. [...]

Από τη μητέρα της είχε κληρονομήσει το αφράτο και ρόδινο σώμα, καθώς και μία κάποια ανάγκη στοργής, μία δίψα χαδιών και γλυκών λόγων, που η εύπιστη ψυχή της ήταν έτοιμη να ρουφήξει. Μα μία ανώτερη δύναμη την έκλεινε στον εαυτό της, την εμπόδιζε απόλυτα τη στιγμή που οι τρυφερές εκδηλώσεις της ζητούσαν να ξεσπάσουν. Τα δύο αίματα πολεμούσαν άγρια εντός της.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Από τις παρακάτω περιόδους να επιλέξεις τις δύο ορθές, με βάση το Κείμενο 1, (μονάδες 4) και στη συνέχεια να καταγράψεις συνοπτικά (σε 50-60 λέξεις, χωρίς να παραθέτεις χωρία/αποσπάσματα του κειμένου) πώς τεκμηριώνεται στο κείμενο η καθεμία από αυτές που επέλεξες (μονάδες 6).

α. Η αλλεργία στους γονείς θεωρείται φυσιολογικό φαινόμενο.

β. Τα παιδιά απορρίπτουν όλες τις συνήθειες των γονιών τους.

γ. Η αλλεργία στους γονείς δεν πρέπει να τους ανησυχεί.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Πώς εξυπηρετεί τη συνολική οργάνωση και στοχοθεσία του Κειμένου 1 η επιλογή της συντάκτριας να αναπτύξει την τρίτη παράγραφο του με ένα παράδειγμα; (μονάδες 5) Πώς βοηθά την οργάνωση και στοχοθεσία του κειμένου η αξιοποίηση των ερωτημάτων στην ίδια παράγραφο (μονάδες 5);

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

² ενν. ξανθιά, τον τύπο της βορειοευρωπαϊάς

Η λέξη «αλλεργία» χρησιμοποιείται στο Κείμενο 1 κυριολεκτικά ή μεταφορικά; Να αιτιολογήσεις την επιλογή σου (μονάδες 5). Γιατί, κατά τη γνώμη σου, η συντάκτρια επέλεξε να τη χρησιμοποιήσει στο κείμενό της; (μονάδες 10)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις με βάση τα στοιχεία του Κειμένου 2 τη σχέση της μάνας και της κόρης. Ποια πλευρά θα υποστήριζες και γιατί; Να οργανώσεις την ερμηνεία σου σε 100-150 λέξεις.

Μονάδες 15